

ЛЕКЦІЯ 9.

ЄВРОПЕЙСЬКА КОМІСІЯ: СКЛАД, ФУНКЦІЇ ТА ПОВНОВАЖЕННЯ

1. Організаційна структура Європейської комісії.
2. Процедура призначення Європейської комісії.
3. Діяльність та основні пріоритети Європейської комісії.

1. Організаційна структура Європейської комісії.

Європейська комісія - один з головних інститутів ЄС наднаціонального характеру, якому належить провідне місце в системі управління ЄС. В літературі цей орган часто порівнюють з інститутом уряду, який існує у кожній національній державі. Однак таке порівняння справедливе лише частково. За своїм статусом, місцем і роллю в механізмі Європейського Союзу, за багатьма іншими параметрами Європейська комісія схожа з урядом держави. Однак в ЄС повністю відсутній один з найважливіших атрибутів відповідального уряду - формування Європейської комісії на партійно-політичній основі.

Європейська комісія як виконавчий орган Європейського Союзу сприяє загальному інтересу Союзу та вживає відповідних ініціатив з цією метою. Вона забезпечує застосування Договорів та здійснює нагляд за застосуванням права ЄС під контролем Суду Європейського Союзу. Комісія здійснює координаційні, виконавчі та управлінські функції, виконує бюджет та керує програмами. Внутрішнє функціонування Комісії базується на ряді ключових принципів, що лежать в основі ефективного управління: чіткі ролі та обов'язки, відповідність критеріям продуктивного управління та дотримання законодавчої бази, чіткі механізми підзвітності, висока якість та всеосяжна регуляторна база, відкритість та прозорість, високі стандарти етичної поведінки.

Комісія має унікальну систему управління з чітким розмежуванням між політичними та адміністративними структурами нагляду та чітко визначеними лініями відповідальності та фінансової підзвітності. Витоки цієї системи лежать у Договорі, але структура розвинулася для адаптації до мінливих умов та для того, щоб відповідати кращій практиці, встановленій відповідними міжнародними стандартами. Колегія комісарів представляє вершину цієї архітектури і бере на себе колегіальну політичну відповідальність за роботу Комісії. Вона складається з 27 уповноважених, які призначаються на 5 років.

Склад Європейської Комісії на чолі з Президентом У. Фон дер Ляєн

Президент є головою Європейської комісії.

Відповідно до договорів ЄС, Президент приймає рішення про організацію Комісії та розподіляє портфелі для окремих комісарів. Президент також визначає порядок денний політики Комісії. Президент представляє Комісію на засіданнях Європейської ради, на самітах G7 та G20, на самітах із країнами, що не входять до ЄС, та на основних дебатах у Європейському парламенті та Раді ЄС.

Роль комісарів

Комісія складається з одного комісара з кожної країни ЄС, однак їхня робота полягає в тому, щоб захищати інтереси ЄС в цілому, а не національні інтереси. В межах Комісії вони є посадовцями, які зокрема, приймають рішення щодо стратегії та політики Комісії, пропонують закони, програми фінансування та річний бюджет для обговорення та прийняття парламентом та Радою.

Колегія комісарів

Договір про Європейський Союз (ст. 17) та Договір про функціонування Європейського Союзу (статті 244–250) детально визначають, що вимагається законодавством від комісарів - як фізичних осіб, так і як колегії в цілому. У статті 17 Договору про Європейський Союз зазначено, що члени Комісії обираються на підставі їх загальної компетенції. Вони несуть політичну відповідальність, і Комісія підзвітна перед Європейським парламентом. Члени Комісії є абсолютно незалежними у виконанні своїх обов'язків, тобто вони не приймають інструкцій від будь-якого уряду, органу, офісу чи установи. Вони повинні утримуватися від будь-яких дій, несумісних з їхніми обов'язками або виконанням своїх завдань. Кодекс поведінки комісарів роз'яснює зобов'язання комісарів, що випливають із Договорів, зокрема щодо принципу незалежності, можливих конфліктів інтересів та їх зобов'язання виконувати свої обов'язки в загальних інтересах Європейського Союзу. Незалежний етичний комітет консультує Комісію з питань сумісності їх дій згідно права ЄС та будь-яких етичних питань, пов'язаних із Кодексом.

Члени Комісії подають у відставку на вимогу Президента. Крім того, якщо комісари більше не виконують умов, необхідних для виконання своїх обов'язків, або якщо вони були винні в серйозних проступках, Суд може за заявою Ради чи Комісії примусово їх звільнити.

Як колегія, так і Комісія працює під політичним керівництвом свого Президента. Президент приймає рішення про внутрішню організацію Комісії з метою забезпечення її послідовності, ефективності та дій на основі колегіальності. Принцип колегіальності, який регулює всю роботу Комісії, означає, що всі члени Комісії однаково беруть участь у процесі прийняття рішень і несуть колективну відповідальність на політичному рівні за всі прийняті рішення та дії Комісії. Президент також може призначити з числа членів Комісії віце-президентів, крім Верховного представника Союзу із закордонних справ та політики безпеки. Віце-президенти допомагають Президенту здійснювати свої функції та повноваження у своїх сферах відповідальності. Їм доручають чітко визначені проекти та координаційну роботу Комісії відповідно до пріоритетів, визначених у політичних рекомендаціях Президента.

Члени Комісії відповідають за виконання політичних пріоритетів, визначених Робочою програмою Комісії, за допомогою та підтримки своїх кабінетів та служб Комісії. Ті віце-президенти, які не мають служб, які безпосередньо звітують перед ними, підтримуються у своїх функціях Генеральним секретаріатом, який є основною службою Президента. За допомогою Генерального секретаріату віце-президенти можуть звертатися до будь-якої служби в Комісії, робота якої стосується сфери їх відповідальності. Їх керівна та координаційна роль у зоні відповідальності передбачає об'єднання декількох уповноважених та різних частин Комісії для формування узгодженої політики та досягнення результатів.

Комісія також виконує важливий спектр фінансових та управлінських завдань. Внутрішні домовленості колеги створюють структуру надійних засобів контролю та управління, які дозволяють колеги брати політичну відповідальність за прийняті нею рішення, а також за координаційні, виконавчі та управлінські функції, як це передбачено Договорами.

Колегія підзвітна Європейському парламенту, який може проголосувати вотум недовіри Комісії (стаття 234 Договору про функціонування Європейського Союзу). Якщо такий вотум буде прийнятий, члени Комісії подають у відставку. Парламент приймає рішення щорічно на підставі рекомендації Ради щодо виконання Комісією бюджету ЄС (стаття 319 Договору про функціонування Європейського Союзу).

Департаменти та агенції

Комісія організована у департаменти політики, відомі як Генеральні дирекції, які відповідають за різні сфери політики. Генеральні дирекції розробляють, впроваджують та керують програмами політики, права та фінансування ЄС. Крім того, відділи обслуговування займаються певними адміністративними питаннями. Виконавчі агенції керують програмами, створеними Комісією. Загальна кількість департаментів та агенцій сьогодні складає 55.

Офіси комісії

Комісія має представництва по всьому світу. Всередині ЄС представництва виступають голосом Комісії у приймаючій країні. Офісами за межами ЄС, відомими як делегації, керує Європейська служба зовнішніх відносин. Вони допомагають просувати інтереси та політику ЄС, а також провадять різноманітні програми виїзної роботи.

Європейська державна служба

Співробітники Європейської комісії є частиною європейської державної служби. Близько 33 000 постійних та контрактних працівників працюють у Комісії. Сюди входять політики, дослідники, адвокати та перекладачі.

Staff by Job Locations

	Officials	Temporary staff	Contract staff	Others	Total
Belgium	15 715	1 423	4 458	32	21 628
Outside EU	600	2	1 043	2 543	4 188
Luxembourg	3 006	94	547	75	3 722
Italy	940	12	777	8	1 737
Spain	138		226	12	376
Germany	223	3	50	7	283
Netherlands	138	2	93	2	235
Ireland	155	3	20	1	179
France	29		21	2	52
Greece	22	1	26		49
United Kingdom	14		14	7	35
Poland	11	1	22		34
Austria	12		11	2	25
Finland	11		13		24
Cyprus	9	1	13		23
Czechia	10		13		23
Hungary	10		13		23
Portugal	12		10		22
Romania	6	2	14		22
Croatia	8		12		20
Denmark	10		10		20
Sweden	9		10		19
Slovakia	7		11		18
Slovenia	9		8		17
Bulgaria	5		11		16
Lithuania	7		9		16
Estonia	5	2	8		15
Latvia	5		8		13
Malta	6		7		13
Total	21 132	1 546	7 478	2 691	32 847

Others include: Temporary staff; Officials; Local staff; Contract staff; Special advisers; Agents under national law

Персонал Європейської комісії за місцем роботи

Норми поведінки

Європейські державні службовці керуються та повинні дотримуватися кодексу поведінки під час виконання своїх професійних обов'язків як під час перебування на посаді, так і після відставки. Ці правила викладені в штатному розпорядку та Кодексі належної адміністративної поведінки. Якщо громадянин вважає, що працівник Комісії порушив Кодекс поведінки, він може подати скаргу.

2. Процедура призначення Європейської комісії

Вибір Президента

Кожні п'ять років Європейська рада, що складається з глав держав та урядів ЄС, пропонує кандидату в Президенти комісії від Європейського парламенту. Цей кандидат у Президенти пропонується виходячи з політичного складу парламенту після виборів до Європейського парламенту. Як правило, його обирають із найбільшої політичної групи в Парламенті. Для обрання кандидата потрібна згода абсолютної більшості членів Парламенту.

Еволюція процедури вибору Президента Європейської Комісії

Спочатку Європейський парламент не грав ніякої ролі в призначенні Президента Європейської Комісії. Маастрихтський договір 1992 року вперше відвів йому консультативну роль в цьому процесі. Європейський парламент також отримав право затверджувати склад Європейської комісії. Відповідно до Амстердамського договору 1997 року Європейський парламент отримав повноваження затверджувати кандидатуру Президента Європейської комісії. У той же час повноваження з висунення кандидата на цей високий пост, як і раніше, залишалися в руках національних урядів. До Ніщського договору 2001 року Президент Європейської комісії призначався за спільною згодою урядів держав-членів, а після - формально кваліфікованою більшістю (на практиці пошук консенсусу все ж був необхідний). В результаті, процес призначення продовжував бути непрозорим, точніше, був заручником «закулісного торгу» між урядами.

З Лісабонським договором 2007 року відповідні положення зазнали подальших змін. Основоположні Договори відтепер вимагають, щоб Європейська рада кваліфікованою більшістю висунула кандидатуру Президента Європейської Комісії, «беручи до уваги вибори в Європейський парламент» і «після проведення відповідних консультацій», а також передбачають, що запропонований кандидат повинен бути «обраний» Європейським парламентом більшістю його членів (376 з 751 голосів) або 353 з 705, якщо рахувати без членів Європейського парламенту від Великої Британії. У Договорах також зазначено, що Європейський парламент і Європейська рада «несуть спільну відповідальність» за налагодженість процесу, що веде до виборів Президента Європейської комісії, зокрема, повинні приділяти належну увагу дотриманню «географічного та демографічного розмаїття» ЄС і його держав-членів в цьому процесі. Нарешті, згідно з вимогами Договорів, якщо Європейський парламент не отримає необхідну більшість, Європейська рада, що діє кваліфікованою більшістю, протягом одного місяця повинна запропонувати нового кандидата, який буде обраний Європейським парламентом, за тією ж процедурою.

На практиці для визначення кандидата на посаду Президента Європейської комісії застосовується процедура «кращого кандидата» (Spitzenkandidaten з нім. мови). Європейські партії ще до виборів до Європейського парламенту обирають кандидата, який буде обличчям партії та потенційним майбутнім президентом Європейської комісії. Після виборів європейська партія, яка зможе керувати коаліцією, або більшістю, може розраховувати, що її Spitzenkandidat, можливо, стане президентом Комісії. Зауважимо, що в Лісабонському договорі прямо не згадується процес, за допомогою якого європейські політичні партії призначають кандидатів на посаду Президента Європейської комісії, а також процесу, відомого як Spitzenkandidaten. Отже його можна назвати творчим тлумаченням Договору, причому, як з боку Європейського парламенту, так і з боку Європейської комісії.

Процедура Spitzenkandidat вперше використовувалася у 2014 році для обрання Президента Європейської комісії. Кожна політична група в Європейському парламенті вибирала головного кандидата у Європейський парламент 2014 року, розуміючи, що найбільша політична група матиме мандат очолювати Комісію. В результаті Жан-Клод Юнкер був обраний президентом Комісії, оскільки він був провідним кандидатом від правоцентристської Європейської народної партії (ЄНП), яка завоювала більшість місць. Мета системи полягала у підвищенні прозорості процесу обрання Президента, кандидатура якого раніше обиралася Європейською радою, перш ніж вимагати схвалення Європейського парламенту. Європейський парламент провів передвиборчу кампанію 2014 року під гаслом «на цей раз все інакше»: голосуючи на європейських виборах, громадяни Європейського Союзу не тільки оберуть Парламент, а й також зможуть вплинути на те, хто буде очолювати виконавчу владу ЄС – Європейську комісію. Нагадаємо, що на європейських виборах 2014 р Європейська Народна Партія отримала в цілому 221 місце (29,43% голосів) і стала найбільшою групою в парламенті. За нею слідував Прогресивний альянс соціалістів и демократів з 191 місцем (25,43% голосів). Європейська рада 26-27 червня 2014 р призначила Ж.К. Юнкера кандидатом в Президенти Європейської комісії кваліфікованою більшістю (Велика Британія та Угорщина голосували проти). Прем'єр-міністр Великої Британії Д. Кемерон заперечував проти того, як був висунутий Ж.К. Юнкер, зазначивши, що "це "сумна мить для Європи", а також висловив "розчарування, що дійшло до цього моменту". У минулому такі призначення проводилися лідерами ЄС - Європейською радою - одногосно. 15 липня 2014 р Європейський парламент обрав Ж.К. Юнкера Головою Європейської комісії 422 голосами «за», 250 «проти» і 47 утрималися. 1 листопада 2014 року він вступив на посаду.

Травневі європейські вибори 2019 року зробили Європейський парламент більш роздробленим. Європейська народна партія отримала 23,8% місць, Прогресивний альянс соціалістів и демократів 20,37%. Результати виборів були розцінені аналітиками як

фактор, який негативно вплине на вибір керівників основних інституцій Європейського Союзу, в тому числі Президента Європейської комісії. Основне питання полягало у тому, чи буде можливість застосувати процес Spitzenkandidaten.

Кандидатура на пост Президента Комісії мала бути запропонована Європейською радою кваліфікованою більшістю. Європейська рада багато разів обговорювала питання призначення на своїх неофіційних і офіційних засіданнях, починаючи з лютого 2019 року, але жодна з кандидатур від партій не знайшла відгуку в «елітах». 28 травня 2019 року група з шести національних лідерів - представників найбільших політичних груп в новому складі Європейського парламенту - була подана для подальшого обговорення. Незважаючи на тривалі переговори, 20 червня на саміті домовленість так і не була досягнута.

30 червня - 2 липня 2019 року було проведено спеціальне засідання Європейської ради. Кандидатура Урсули фон дер Ляєн, яка не була представлена в офіційних перегонах, була оголошена серед інших претендентів. Важливо, що А. Меркель, єдина серед глав урядів країн-членів ЄС, утрималася при голосуванні по кандидатурі У. Фон дер Ляєн. Після дебатів 16 липня Європейський парламент затвердив У. Фон дер Ляєн на посаді Президента Європейської Комісії (383 голоси «за», 327 – «проти»). Німкеня, яка народилася в Брюсселі, мати сімох дітей, яка в минулому займала посади міністра у справах сім'ї (2005-2009), міністра праці й соціальних питань (2009-2013), міністра оборони (2013-2019) Німеччини, стала ідеальним кандидатом для більшості, втіленням європейського способу життя, європейських цінностей, європейської безпеки.

Процедура обрання Президента Європейської комісії засвідчила відхід від підходу Spitzenkandidaten, яка була успішно замінена принципом «кандидата в душі політичної доцільності». Дійсно, усі "провідні кандидати" з європейських політичних угруповань - Манфред Вебер, Франс Тіммерманс, Маргрете Вестагер, Ска Келлер, Ніко К'ю та Ян Заграділ не були обрані на посаду. Обрання Урсули фон дер Ляєн на пост Президента Європейської комісії є приводом звернути увагу на перипетії інституціональної розбудови Європейського Союзу, що працює в умовах перманентного дефіциту демократичного контролю і настільки ж перманентної боротьби інститутів за свої повноваження.

Вибір команди

Обраний Президент Європейської комісії обирає потенційних віце-президентів та уповноважених на основі пропозицій країн ЄС. Список кандидатур має бути затверджений усіма головами держав чи урядів ЄС на засіданнях Європейської ради. Кожен кандидат повинен постати перед відповідним парламентським комітетом. Потім члени комітету голосують про придатність кандидата на посаду. Після затвердження 27 кандидатур Парламент в цілому голосує, чи затверджувати всю команду чи ні. Після голосування парламенту Комісарів призначає Європейська рада.

Підзвітність

Європейська комісія несе демократичну відповідальність перед Європейським парламентом, який має право затвердити та звільнити все політичне керівництво Комісією. Європейська комісія також відповідає за виконання бюджету ЄС. Щорічно Парламент вирішує надати (чи ні) своє схвалення Європейській комісії на виконання бюджету ЄС. Парламент ґрунтує своє рішення на кількох доповідях Європейського аудиторського суду та Європейської комісії, включаючи щорічний звіт про управління та результати виконання бюджету ЄС.

Прийняття рішень

Усі члени Комісії є рівноправними у процесі прийняття рішень і несуть однакову відповідальність за ці рішення. Комісія приймає колективні рішення щодо своєї роботи шляхом письмової чи усної процедури.

3. Діяльність та основні пріоритети Європейської комісії

Основними повноваженнями Європейської Комісії є:

- забезпечення дотримання і впровадження положень установчих договорів і здійснення ініціатив, що вживаються в цих цілях;
- контроль за дотриманням права ЄС, участь у правотворчій діяльності;
- здійснення функцій керівництва, координації й управління в сфері внутрішньої політики;
- повноваження у фінансово-бюджетній сфері;
- повноваження в сфері зовнішніх відносин.

Щотижневі збори комісарів

Колегія комісарів, що складається з 27 уповноважених, збирається, як правило, не рідше одного разу на тиждень. Ця щотижнева процедура прийняття рішень називається усною процедурою. На практиці комісари збираються щосереді вранці в Брюсселі. Однак під час пленарних засідань Європейського парламенту у Страсбурзі засідання відбувається у вівторок. Окрім тижневих засідань, Президент Комісії також може вимагати проведення позачергових засідань Комісії, коли цього вимагають обставини. Вони проводяться для обговорення певної теми або у відповідь на конкретну подію.

Порядок денний засідань Комісії

Порядок денний кожного засідання визначається Президентом Комісії та тісно пов'язаний з річною робочою програмою Комісії. Кожен пункт порядку денного подається Уповноваженим, відповідальним за відповідну область. Потім колективно рішення щодо цього питання приймається усіма присутніми комісарами.

Колективне прийняття рішень

Комісія функціонує за принципом колегіальності. Рішення приймаються колегіально Колегією комісарів, яка відповідає перед Європейським парламентом за прийняті рішення. Кожен з 27 комісарів має однакову вагу в процесі прийняття рішень, і вони однаково відповідають за прийняті рішення.

Гарантування колегіальності:

- якість прийнятих рішень, оскільки кожен комісар повинен консультиватися з кожної пропозиції;
- інституційна незалежність, оскільки рішення приймаються без будь-якого тиску;
- розподіл політичної відповідальності між усіма членами Комісії, навіть коли рішення приймаються більшістю;

Колегія приймає рішення голосуючи за них. Щоб рішення було прийняте, за нього має проголосувати більшість членів Колегії. Кожен член Комісії має один голос і може голосувати лише особисто.

Участь у зустрічах

Комісари зобов'язані брати участь у всіх засіданнях Колегії. Якщо вони затримуються з будь-якої причини, члени повинні своєчасно повідомити Президента. Будь-яка відсутність на засіданнях Колегії повинна підтверджуватися винятковими обставинами та бути обґрунтованою.

Звіти про щотижневі зустрічі

Письмовий звіт про кожне засідання Колегії складається та публікується в Інтернеті.

Ініціативи, погоджені Комісією

Комісія має право на ініціативу в законодавчих питаннях. Після того, як Колегія колективно прийняла законодавчу пропозицію, вона переходить до наступного етапу в процесі прийняття законів. У більшості випадків вона передається до Європейського парламенту для розгляду та прийняття (за звичайною законодавчою процедурою, яка також називається спільним рішенням). У той же час, національним парламентам країн-членів ЄС пропонується висловити свою думку щодо пропозиції та підтвердити, що ефективніше вирішувати це питання на рівні ЄС, а не на регіональному чи місцевому рівні.

Європейська громадянська ініціатива

З прийняттям Лісабонського договору 2007 року є можливість запустити Громадянську ініціативу, щоб просити Європейську комісію запропонувати новий закон. Європейська громадянська ініціатива - це спосіб для європейців брати активну участь у розробці політики ЄС. Якщо ви хочете, щоб ЄС вживав заходів з певного питання, ви можете ініціювати громадянську ініціативу, яка закликає Європейську комісію запропонувати нове законодавство ЄС з цього питання. Щоб ініціатива була розглянута Комісією, вам потрібно залучити підписи 1 мільйона громадян на її підтримку з усього Європейського Союзу.

Як організувати ініціативу?

Перш ніж запустити свою ініціативу, потрібно створити групу організаторів. Групу мають становити щонайменше 7 громадян ЄС, які проживають щонайменше у 7 різних країнах ЄС. Потім ви повинні надіслати запит на реєстрацію до Комісії. Перш ніж зареєструвати запропоновану вами ініціативу, Комісія перевірить ряд правових критеріїв, зокрема, що ваша пропозиція потрапляє у сферу, де вона має право діяти. Після того, як ваша ініціатива зареєстрована, ви можете встановити дату початку збору підписів про підтримку громадян по всьому ЄС.

Ваша ініціатива повинна відповідати певним умовам, в тому числі:

- зібрано щонайменше 1 мільйон дійсних підписів;
- підписанти щонайменше із 7 країн ЄС (включаючи мінімальну кількість підписів від кожної).

Якщо ваша ініціатива відповідає всім умовам, Комісія розгляне її протягом 1 місяця. Представники ЄС зустрінуться з вами протягом 3 місяців. У вас буде відкрите слухання в Європейському парламенті, щоб пояснити свою ініціативу протягом 6 місяців. Комісія видасть офіційну відповідь - і пояснить, чому вона буде чи не буде пропонувати новий закон на основі вашої пропозиції.

Про зареєстровані та прийняті громадянські ініціативи в ЄС можна детальніше дізнатися на сайті: https://europa.eu/citizens-initiative/home_en

Шість пріоритетів Європейської комісії на 2019-24 роки:

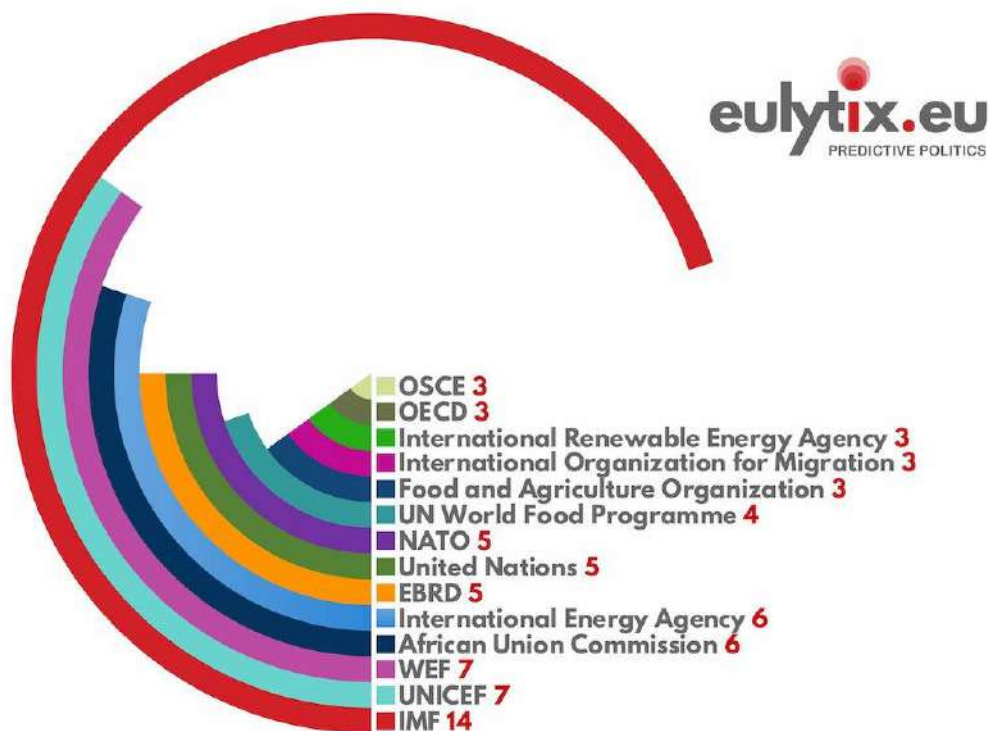
1. Європейська Зелена Угода. Прагнення бути першим континентом з нейтральним кліматом.
2. Економіка, яка працює для людей. Працюючи задля соціальної справедливості та процвітання.
3. Європа цифрової доби. Розширення можливостей для людей за новим поколінням технологій.
4. Популяризація європейського способу життя. Побудова союзу рівності, в якому всі європейці мають однаковий доступ до можливостей.
5. Сильніша Європа у світі. Європа прагне до більшого, зміцнюючи власний унікальний бренд відповідального світового лідерства.
6. Новий поштовх до європейської демократії. Виховання, захист та зміцнення власної демократії.

Детальніше про пріоритети Європейської комісії на 2019-2024 роки можна прочитати за посиланням: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/political-guidelines-next-commission_en_0.pdf

Зустрічі та активності Європейської комісії в 2019-2020 роках

Щодо зустрічей з міжнародними організаціями протягом останніх шести місяців, то комісари ЄС найчастіше зустрічалися з представниками Міжнародного валютного фонду (14 засідань). На другій позиції знаходяться ЮНІСЕФ та Всесвітній економічний форум (по 7 засідань). Візит У. Фон дер Ляен до Африки для зустрічі з представниками Комісії Африканського Союзу вивів її на третю позицію разом з Міжнародним енергетичним агентством (по 6 засідань). Зі спеціалізованими установами Організації

Об'єднаних Націй було проведено 5 засідань. Увага до політики безпеки як на міжнародному, так і на європейському рівні представлена зустрічами як з НАТО, так і з Організацією з безпеки та співробітництва в Європі відповідно. Зосередженість на енергетичній політиці представлена зустрічами з Міжнародним енергетичним агентством та Міжнародним агентством з відновлюваної енергії. Зустрічі з Організацією продовольства та сільського господарства та Всесвітньою продовольчою програмою ООН представляють розгляд сільського господарства та продовольчого сектору.

Кількість зустрічей, проведених Європейською комісією з міжнародними організаціями за період з грудня 2019 року по травень 2020 року

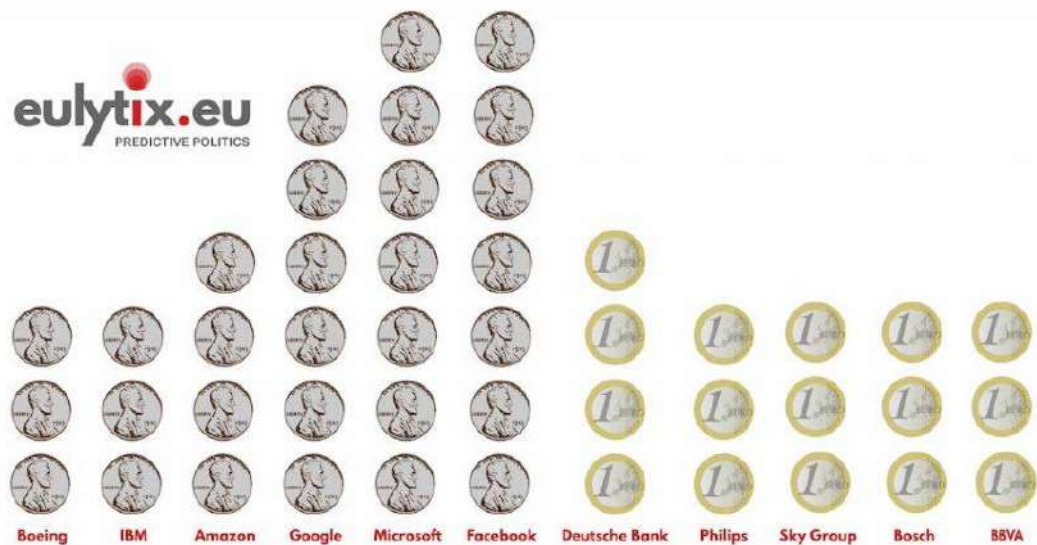
Щодо зустрічей Європейської комісії з іншими органами та агенціями ЄС протягом останніх шести місяців, ми можемо побачити, що Європейська комісія найчастіше проводить засідання як з Європейським парламентом, так і з Європейською радою, 26 засідань та 20 засідань відповідно. Третю позицію займає Європейський інвестиційний банк. У світлі пандемії COVID-19 європейські комісари мали регулярні зустрічі з організаціями фармацевтичної промисловості, не дивно, що Європейське агентство з лікарських засобів займає спільну четверту позицію (разом із Європейською Народною партією, яка є найбільшою партією в Європейському парламенті). Відповідно, Європейський центр профілактики та контролю захворювань займає п'яте місце.

Кількість зустрічей, проведених комісарами з установами ЄС у період з грудня 2019 року по травень 2020 року

Активними були зустрічі членів Європейської комісії із зацікавленими сторонами в міжнародних корпораціях та неурядовими організаціями світу.

Рейтинг ділових зустрічей комісарів очолюють американські технічні компанії, зокрема Microsoft та Facebook (по 7 зустрічей за півроку), з Google відбулося 6 зустрічей. Amazon займає 4-ту позицію в рейтингу, пов'язану з Deutsche Bank, найвищою за рейтингом європейською компанією. З 46 зустрічей, приведених у ТОП-11, 30 зустрічей було проведено з американськими компаніями або їх європейськими філіями. Крім того, всі зареєстровані європейські компанії походять з країн-членів ЄС-14 (колишній ЄС-15).

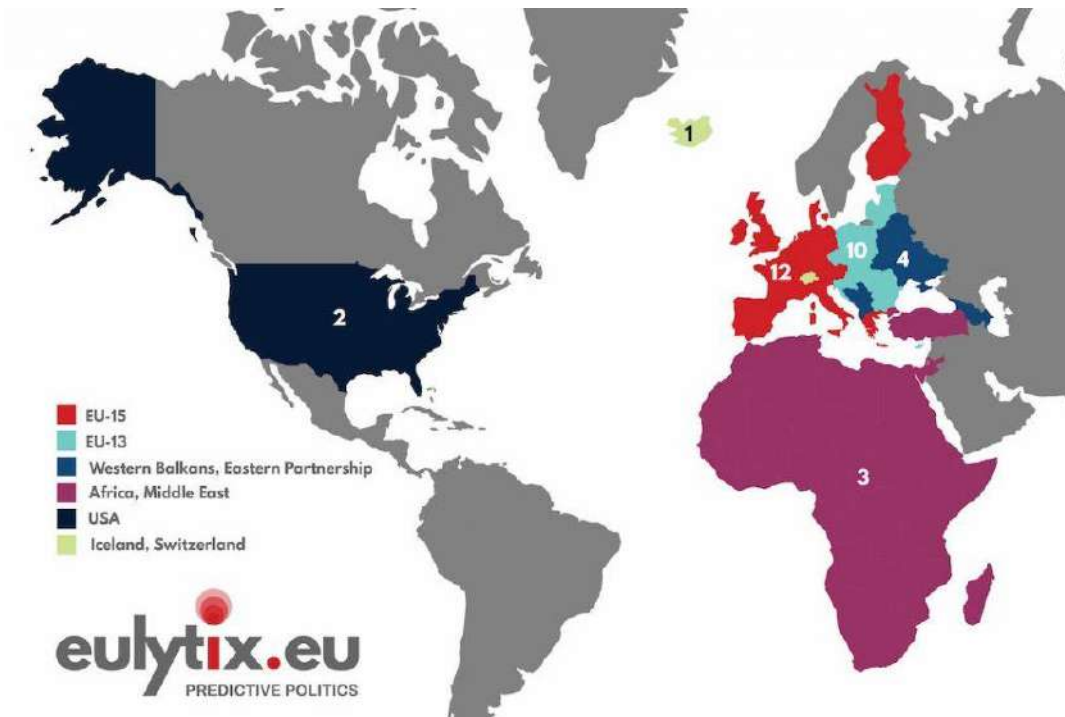
Кількість зустрічей, проведених комісарами ЄС з міжнародними корпораціями за період з грудня 2019 року по травень 2020 року

Що стосується зустрічей комісарів з неурядовими організаціями, то ми бачимо, що рейтинг очолюють парасолькові організації різних секторів бізнесу. Представники фармацевтичної та медичної продукції (включаючи Європейську федерацію фармацевтичної промисловості та асоціацій) мали найбільше зустрічей з комісарами. За ними йдуть Європейська конфедерація профспілок на 2-му місці та Бізнес-Європа на 3-му місці. Сільське господарство та харчова промисловість представлені двома організаціями: COPA-COGECA та FoodDrinkEurope. У топ-10, організації соціального спрямування лише дві, а саме Європейський форум з інвалідності та Соціальна платформа.

Кількість зустрічей, проведених єврокомісарами з неурядовими організаціями за період з грудня 2019 року по травень 2020 року

Нинішня Європейська комісія, що вступила на посаду у грудні 2019 року, у своїй політичній програмі наголосила на важливості нової "Геополітичної комісії". Її метою було посилення ролі ЄС на світовій арені. Використовуючи загальнодоступні дані про тижневу програму та порядок денний Президента Європейської комісії можна зробити декілька висновків щодо її діяльності та політичних пріоритетів за перші півроку діяльності.

Президент комісії провела 39 візитів на високому рівні та двосторонніх зустрічей з лідерами країн в Європі та за її межами. 54% (21 візити та зустрічі) були з лідерами ЄС, решта - з країнами, що не входять до ЄС. Більшість зустрічей поза межами ЄС відбулися із країнами Східного партнерства (4), Західними Балканами (4) та Близьким Сходом (3). Урсула фон дер Ляєн також провела зустріч з президентом США Дональдом Трампом. Африка також стоїть на порядку денному Президента Комісії із зустрічами з Комісією Африканського Союзу, так і з країнами Сахельської групи п'яти (Буркіна-Фасо, Мавританія, Малі, Нігер, Чад).

Розбір зустрічей за межами ЄС:

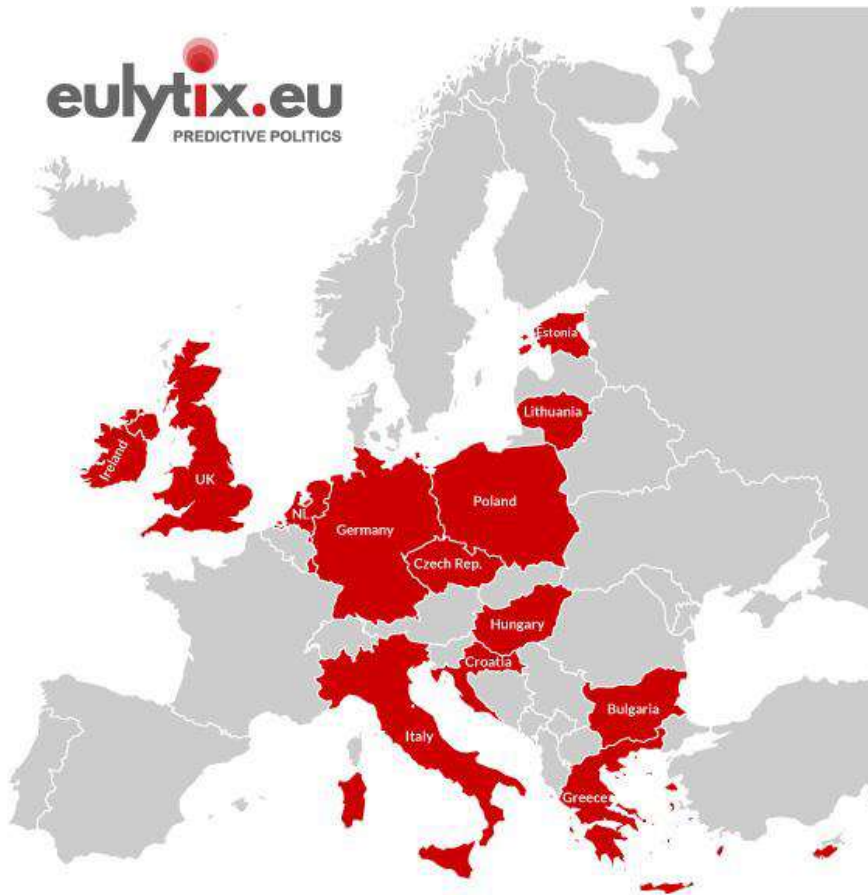
- Західні Балкани 22,2%
- Східне партнерство 22,2%
- Африка 16,7%
- Близький Схід 16,7%
- США 11,1%
- Ісландія 5,6%
- Швейцарія 5,6%

Заслугує уваги той факт, що Урсула фон дер Ляєн не проводила двосторонніх переговорів з лідерами Росії, Китаю чи Індії, або будь-яких країн Латинської Америки. Тому країнами БРІКС було повністю знехтувано.

Хоча Урсула фон дер Ляєн також брала участь у засіданнях G7, G20, Мюнхенському форумі безпеки та Всесвітньому економічному форумі на основі її окремих зустрічей, нинішня комісія ЄС не є геополітичною, а в основному зосереджена на ЄС та його сусідстві. Що стосується внутрішньоєвропейських зустрічей Президента Комісії, ми бачимо збалансований погляд на країни-члени ЄС-15¹ (55%) та ЄС-13² (45%). Однак за перші шість місяців свого терміну вона не зустрічалася з главами держав чи урядів 12 країн-членів ЄС.

¹ До складу ЄС-15 входили 15 країн: Австрія, Бельгія, Данія, Фінляндія, Франція, Німеччина, Греція, Ірландія, Італія, Люксембург, Нідерланди, Португалія, Іспанія, Швеція, Великобританія. Сьогодні так умовно позначають чисельність країн-членів Європейського Союзу до вступу країн-кандидатів з 1 травня 2004 року.

² Країни, що вступили до ЄС з 2004 року. Це 13 нових країн-членів - Болгарія, Хорватія, Кіпр, Чехія, Естонія, Угорщина, Латвія, Литва, Мальта, Польща, Румунія, Словаччина та Словенія.

Країни ЄС, з якими Президент Комісії провела зустрічі у грудні 2019-травні 2020 року

Отже, Президент комісії протягом останніх шести місяців не проводила зустрічей з усіма лідерами країн ЄС, оскільки наведений вище графік чітко показує, які країни мали перевагу обговорювати свої програми.

Питання для самоперевірки

1. Назвіть склад та структуру Європейської комісії?
2. Які функції та повноваження Європейської комісії?
3. З кого складається Колегія комісарів та яка роль цього інституту?
4. Як відбуваються вибори Президента Європейської комісії та призначення комісарів?
5. Що таке процедура Spitzenkandidaten і коли вона застосовувалася?
6. Як відбувається процес прийняття рішень у Європейській комісії?
7. Які основні засади колегіальності прийняття рішень в Європейській комісії?
8. Що являє собою Європейська громадянська ініціатива і яка процедура її застосування?
9. Визначте шість пріоритетів Європейської Комісії на 2019-24 роки?
10. Охарактеризуйте міжнародну та внутрішню діяльність Європейської комісії у 2019-2020 роках?

Рекомендована література:

1. Веселовський А. Вибори до Європарламенту 2019: наслідки для ЄС та України, Аналітична записка, Центр міжнародних досліджень, Дипломатична академія України імені Геннадія Удовенка при МЗС, липень 2019 <http://da.mfa.gov.ua/wp-content/uploads/2019/07/lypen-2019-A.Veselovskyi.pdf>
2. Офіційний сайт Європейської комісії https://ec.europa.eu/info/index_en
3. Право Європейського Союзу: Підручник / за ред. В.І. Муравйова. – К.: Юрінком Інтер, 2011. – 704 с.

4. Сорока С. В. Правова та інституційна система Європейського Союзу і проблеми прийняття Конституції// Світова та європейська інтеграція : [навч. посіб.] / за ред. М. О. Багмета– Миколаїв : Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2008. – С. 94–119.
5. Communication to the Commission. Governance in the European Commission, Brussels, 21.11.2018. https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/file_import/governance-european-commission_en.pdf
6. EU backs Juncker to head Commission in blow to UK, 27 June 2014 <https://www.bbc.com/news/uk-politics-28049375>
7. European elections 2019: What is a Spitzenkandidat? <https://www.euronews.com/2019/04/24/european-elections-2019-what-is-a-spitzenkandidat>
8. Who are the Commissioners' most important institutional partners? https://eulytix.eu/commissioners-most-important-institutional-partners/?utm_source=eulytix.eu&utm_campaign=d0a239e177-RSS_EMAIL_CAMPAIGN&utm_medium=email&utm_term=0_712824ec6e-d0a239e177-353289890

Тестові завдання до лекції 9

<https://docs.google.com/forms/d/1xDGtOt6W4dgG2DLCE-Tr1QTiDFgalFrKw7PuOLh9-kI/edit>